No. 2541 Zaterdag 1 October 1932. 49ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.-; bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie : St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

De nieuwe lichtbeeldenverordening.

Sinds door de mindere drukte, als gevolg van de malaise, voor ons Bestuur de gelegenheid zich aanboodt, tot een noodzakelijke herziening van verouderde keuren en verordeningen, zijn reeds tal van nieuwe wetten aan den Raad aangeboden, en als laatste, maar zeker niet de minst belangrijke hebben we thans voor ons liggen; de ontwerpkeur houdende bepalingen betreffende lichtbeeldenvertooningen op het eiland Curaçao.

Zooals de memorie van toelichting, zeer terecht zegt, kunnen de thans daarvoor geldende bepalingen van de Algemeene politiekeur niet meer voldoende geacht worden. Ook kunnen we ons vereenigen met wat de toelichting verder zegt:

„De bijzondere plaatselijke omstandigheden alsmede de daaraan verbonden hooge kosten laten niet toe alhier stringente regeling te treffen als b.v. in Nederland of Nederlandsch Indië. Gestreefd is naar een zoo eenvoudig mogelijke regeling, die echter voldoende waarborgen schenkt voor de bescherming der samenleving tegen de gevaren van lichtbeeldenvertooningen."

De artikels 1 en 2 zeggen ons dan, welke vertooningen onder de termen der keur vallen; n.l.

„Vertooningen, zoowel van sprekende, zingende, klank- of geluidsrolprenten, als van andere rolprenten."

Het eigenlijke lichtbeeld (lantaarnplaatjes) schijnt dus niet onder de termen der keur te vallen, en had daarom beter in de titel de term lichtbeeld door rolprent kunnen vervangen worden.

Onder Openbare lichtbeelden verstaat de keur:

„Lichtbeeldenvertooningen, zoowel die voor het publiek in het algemeen toegankelijk zijn, als die, waartoe slechts personen, op bepaalde terreinen wonende of werkzaam, toegelaten worden."

„niet echter lichtbeeldenvertooningen in sociëteiten, clubs, vereenigingen of andere besloten gezelschappen ook al worden daarbij genoodigden of niet-leden toegelaten."

„Echter worden deze vertooningen wel als openbare lichtbeeldenvertooningen aangemerkt, indien de genoodigden of niet leden tegen vergoeding, het zij door hen zelf, hetzij door een lid verschuldigd, toegelaten worden."

Art 3 spreekt dan over de noodige **vergunning**, en zegt:

„Het is verboden een openbare lichtbeeldenvertooning te houden of te geven zonder vooraf verkregen schriftelijke vergunning van den Procureur-Generaal.

Deze vergunning kan worden verleend voor één of meer vertooningen, dan wel doorloopend; zij kan onder opgaven van gronden te allen tijde oogenblikkelijk door den Procureur-Generaal worden ingetrokken, zelfs gedurende de vertooning, in welk geval deze dadelijk moet worden gestaakt.

De Procureur-Generaal is bevoegd aan de vergunning voorwaarden te verbinden."

„Eventueel te brengen coupures kunnen onder de voorwaarden opgenomen worden."

Wat **de keuring** betreft lezen we op de eerste plaats:

„De Procureur Generaal en het be„trokken plaatselijk hoofd der politie „zijn te allen tijde bevoegd tot keuring „van alles, wat in een openbare licht„beeldenvertooning vertoond wordt „of zal worden." (art 5.)

En de memorie van toelichting teekent hierbij aan:

„De bijzondere plaatselijke omstan„digheden, alsmede de daaraan ver„bonden hooge kosten, als vorenver„meld, verzetten zich tegen verplichte „keuring van alles wat voor volwasse„nen wordt vertoond. Door dit artikel is „er echter een voortdurende contrôle „en altijd mogelijkheid tot keuring."

Als verdere keurders treden op de leden der door den Gouverneur benoemde keurings commissie, voor het al of niet toelaten van personen beneden de 16 jaar (art 6.)

De toelichting zegt hierbij:

„Teneinde eene scherpere keuring „voor kinderen mogelijk te maken, „wordt instede van het thans verei„schte, dat al hetgeen vertoond wordt, „ook kennelijk voor kinderen bestemd „moet zijn, voorgesteld de norm van „geschiktheid" voor kinderen."

„Eventueel aan te brengen coupu„res kunnen ook hierbij onder de voor„waarden opgenomen worden."

Genoemde commissie echter krijgt in art 11. ook nog andere volmachten. Daar lezen we:

De bij eene openbare lichtbeeldenvertooning, die niet door den Procureur-Generaal of het betrokken plaatselijk hoofd der politie is gekeurd, aanwezige leden der Commissie, geven, indien zij de vertooning ook niet voor personen boven den leeftijd van zestien jaren geschikt achten, hiervan zoo spoedig mogelijk schriftelijk, met omschrijving der redenen, kennis aan den Procureur-Generaal, die alsdan de vertooning kan verbieden tot na zijne keuring. Hij kan zich daartoe doen bijstaan door de bedoelde leden der Commissie.

Achten de in het vorig lid bedoelde leden de vertooning *stuitend*, dan kunnen zij deze oogenblikkelijk doen staken, onder gelijke gehoudenheid als in het vorig lid omschreven, terwijl de Procureur-Generaal zal kunnen handelen als daar vermeld.

De verdere artikelen van de keur bevatten bepalingen voor exploitanten, omtrent kennisgeving, beroep enz. Verder strafbepalingen en rechten en plichten van ambtenaren en personen met het toezicht op de naleving van de keur belast.

We gelooven het wel eens te kunnen zijn, met de toelichting, waar deze zegt: dat de thans voorgestelde keur voldoende waarborgen schenkt voor de bescherming der samenleving tegen de gevaren van lichtbeeldenvertooningen.

Deze waarborgen echter liggen haast uitsluitend in handen van Procureur, plaatselijk hoofd van politie en keuringscommissie, die daardoor een ontzettende verantwoording hebben tegenover de samenleving.

Daarom willen we hier wijzen op een gevaar, waaraan keurders van filmen zijn blootgesteld.

Het is een overbekend feit, dat menschen, die dagelijks aan gevaren bloot staan, heel spoedig het gevaar niet meer zien. De fijne voelhorens, die wij als zedelijke menschen hebben, staan in het dagelijksch leven aan heel wat slijtage bloot.

De Fransche dichter zeide het zeer schoon:

Tous laissent quelque chose au buisson de la route,

La brebis sa toison et l'homme sa vertu.

En dit geldt dan zeker wel voor hen die en route zijn voor filmkeuringen. We hoorden nog onlangs, dat een der leden onzer filmkeurings commissie, aan enkele Heeren een film had aanbevolen. „Dat was nu eens een film, die een ieder zien mocht." En de beide heeren, heelemaal overigens niet preutsch, en die al heel wat op filmgebied gezien hadden, deden me later de bekentenis, dat ze zoo iets schunnigs nog maar zelden hadden meegemaakt.

Telkens versch leven in onze keuringscommissie zou o.i. daarom zeer zijn aan te bevelen. Want het vertrouwen, welke het publiek in hen stelt, mag nimmer, niet voor het geringste geschokt worden.

De oneerlijke concurrentie.

Hieromtrent, in 't bijzonder de toestand aan het Waaigat, waarover de Raad bij de behandeling der winkelsluiting gesproken had, heeft Z. E. de Gouverneur in de Memorie van antwoord gezegd:

De door de Afdeelingen bedoelde schuitjes en pontjes, die voorbij de brug over het Waaigat ligplaats genomen hebben, betalen voor het gebruik van gouvernementswater een huur van f 0.25 'sweeks per meter kadelengte. Dat het Bestuur ter plaatse een ongewenschte concurrentie aan eigenaren van panden aan het Waaigat zou aandoen, kan de ondergeteekende niet toegeven, daar toch in die buurt geen leegstaande winkelhuizen zijn.

De herstelling van de kade aan het Waaigat is niet ten koste van tonnen gouds tot stand gekomen en zeker niet die van het gedeelte, dat door de drijvende winkeltjes wordt in beslag genomen. Uitdieping achter de brug heeft niet plaats gehad; de diepte beoosten de brug is niet groot. Voor zeeschepen is er nooit gelegenheid geweest om daar te meren.

De De-Ruyterkade is verbreed om als verkeersweg dienst te kunnen doen, waardoor het kadefront vanzelf in dieper water kwam te staan.

Sinds twee jaren is de De-Ruyter kade van de Handelskade af tot aan de Wilhelminabrug ingedeeld in vaste ligplaatsen, waarbij voor motorbooten flinke ruimten zijn opengelaten. De passagiers vervoerende motorbooten liggen op den hoek van de Handelskade en de De Ruyterkade; die der scheepsagenturen bij de benzinepomp. Alle betrokkenen zijn met deze regeling tevreden; klachten werden nimmer vernomen.— De zeilschepen worden ingedeeld naar hun grootte en diepgang. Slechts de kleine barkjes zouden wat hun diepgang betreft ligplaats kunnen nemen binnen de brug, doch meermalen hebben de schippers te kennen gegeven zulks niet te wenschen wegens de daaraan verbonden moeite.

De grootere zeilschepen worden naast elkander aan de Handelskade gemeerd, slechts die, welke moeten laden of lossen, behoeven een plaats aan de kade zelf. Tot nu toe overtreft het aantal gelijktijdige aanvragen voor kaderuimte de beschikbare ligplaatsruimte Kadegelden worden van zeilschepen niet geheven; de eenige onkosten zijn het vertrekpaszegel voor de uitklaring en loodsgeld voor loodsplichtige zeilschepen boven 50 bruto registerton. Schepen beneden 20 M3 netto-inhoud behoeven geen gezegelden vertrekpas, die van 20 M3-500 M3 moeten een zegel van f 1.—, die daarboven, een zegel van f 2.50 gebruiken.

Van de aan de De-Ruyterkade liggende zeilvaartuigen betalen derhalve de meeste niets en sommige f 1 —

De winkelsluiting.

In de verschenen memorie van antwoord kan het Bestuur zich vereenigen met de meeste voorgestelde wijzigingen van den Raad.

Het Bestuur zal zich vereenigen met een eventueel door den Kolonialen Raad aangenomen amendement om het sluitings uur te vervroegen.

Het komt het Bestuur wel gewenscht voor de straf van hechtenis te handhaven. De vrees voor een geldboete werkt niet in voldoende mate preventief.

De bezwaren verder tegen artikel 12 zijn niet recht duidelijk, aangezien de tekst ervan de algemeen gebruikelijke is van de Curaçaosche verordeningen en daartegen nooit eenig bezwaar is geweest.

De opvatting welke omtrent het binnentreden van woningen steeds gehuldigd is en waartegen nooit bezwaren zijn geuit, is deze, dat de binnentredende ambtenaren zich aanmelden met verzoek om binnen te mogen treden. Eerst als dit geweigerd of niet beantwoord is, geschiedt zulks op grond van den daartoe strekkenden last.

Het is gewenscht, dat de ambtenaren te allen tijde vrijen toegang hebben, aangezien dit buiten de sluitingsuren noodzakelijk kan zijn voor een doelmatige opsporing.

In het tweede lid van het artikel ligt reeds duidelijk opgesloten, dat de opsporingsambtenaren zich steeds, alvorens een woning binnen te gaan, ter binnentreding moeten aanmelden, aangezien zij zich anders niet zouden kunnen vergewissen van den wil van den bewoner. Op dezen gebruikelijken tekst van het artikel berust dan ook de vorenuiteengezette praktijk.

De gebruikelijke tekst van het artikel geeft algemeen aan de hulpofficieren van Justitie het recht tot het afgeven van den schriftelijken last, wat zeer gewenscht is, vermits bijna altijd een hulpofficier bij de hand zal zijn en meestal geen ambtenaar van het Openbaar Ministerie, aangezien er daarvan slechts drie zijn, tengevolge waarvan het verkrijgen van den last dikwijls zoodanig uitstel zal ondervinden, dat menige overtreding niet meer achterhaald zou kunnen worden.

De onschendbaarheid van de woning is inderdaad een der grondrechten, voor inbreuken waarop echter niet behoeft te worden gevreesd, aangezien daartegen steeds ernstig wordt gewaakt.

Een merkwaardig boek.

I

Het boek, wat we met bovenstaande titel bedoelen, is het werk van KASIMIR EDSCHMID, *„Glanz und Elend Süd-Amerika's"* 1931 Societäts Verlag Frankfurt a.M.

Edschmid is een van de meeste bekende huidige romanschrijvers, wiens werken tot nu toe vooral speelden in de wereld van golfclubs en tenniswedstrijden, van bridge partijen met rijke Amerikaanschen en ontvangsten van diplomaten maar die ook door zijn reisbeschrijvingen over Afrika en vooral door „Glanz und Elend Sud-Amerikas" zich groote naam maakte.

Dit laatste boek vinden we om twee redenen merkwaardig; op de eerste plaats om de visie van den schrijver op de politieke toestanden van het Zuid-Amerikaansche werelddeel, die in de huidige revoluties aldaar, wel bijzonder actueel is;

Op de tweede plaats, om wat het zegt van Curaçao.

Het boek dient zichzelf aan als een *„Roman eines Erdteiles"* Wahrheit und Dichtung" liggen er dus door mekaar.

Als informatiebron, zeker omtrent bijzonderheden, is het boek dan ook voor buitenstaanders ongeschikt. Als zoodanig moet het ook niet gelezen worden. Het heeft de *vorm* van een reisbeschrijving, maar deze is slechts bijzaak, omdat de schrijver alles, ook wat hij over Curaçao geschreven heeft, heeft willen opnemen in het kader van zijn motto, wat we hieronder zullen weergeven.

Maar iemand die met de plaatselijke toestanden op de hoogte is, kan toch wel hier en daar de fantasie van de werkelijkheid onderscheiden, even goed als hij zal kunnen thuisbrengen verschillende personen, die onder schuilnamen in het werk optreden.

Zijn visie op de Zuid Amerikaansche politiek heeft Edschmid vastgelegd en samengevat in het motto van zijn werk.

„Er is geen duurzaamheid in dit „continent. De menschen moeten dic„taturen hebben en ze weer oprui„men. Ze wilden democratieën hebben „en kregen weer dictaturen. Zij ga„ven zich alle moeite om te ordenen, „te regelen, op te bouwen en te vor„men, maar tenslotte moesten ze al„les weer stuk slaan. Zij zouden ook „aan Christus en Napoleon niet on„derworpen hebben kunnen blijven."

Het tweede merkwaardige van het boek is wat Edschmid vertelt over Curaçao.

Daarin is, zooals gewoonlijk bij vreemde schrijvers, zeer veel wat rechtgezet zou moeten worden.

Wij hebben in den laatsten tijd al meer dan eens gelegenheid gehad, buitenlandsche berichten en artikelen over ons eiland te bespreken en recht te zetten.

Dezer dagen nu bespraken we diezelfde kwestie naar aanleiding van bovenstaand boek met iemand, wat ons weer een heel anderen kijk gaf op deze zaak en een geheel nieuw gezichtspunt opende, wat wel de moeite loont hier zoo getrouw mogelijk ter overweging aan onze lezers mede te deelen, alvorens de inhoud van genoemd werk te bespreken.

Artikelen en reisbeschrijvingen, vooral van ééndagsreizigers, zoo zeide onze zegsman, moet men niet al te zeer „au serieux" nemen en vooral niet te veel op den keper beschouwen. Zij munten immers in den regel alléén uit door groote oppervlakkigheid. Dat merkt men het best, wanneer het land, dat bereisd en en beschreven wordt, ons eigen geboortegrond is, of wat wij door langdurig verblijf van eigen aanschouwen kennen en alle beweringen van dien auteur kunnen controleeren. Dan maakt zoo 'n artikel of boek ons dikwijls wrevelig en het kost ons moeite het ten einde toe verder te lezen.

Doch datzelfde boek krijgt voor ons een heel ander aspect, zoodra wij verder lezend, de schrijver ons voert door voor ons geheel of weinig bekende streken, en hij door interessante bijzonderheden én boeiende verhaaltrant onze aandacht onverdeeld bezighoudt en wij ten slotte spijt hebben, dat het laatste hoofdstuk ten einde is.

Meten wij zóó niet met twee maten? — is dat billijk? — Waarom in het eerste geval zoo'n strengen maatstaf aangelegd en in het tweede er zoo vluchtig en losjes overheen gevlogen zonder kritiek en alles zonder proeven geslikt?

Begaan we in het eerste geval in den grond der zaak eigenlijk niet een kleine of groote onrechtvaardigheid tegenover dien schrijver? — Hoe durft men de beperkte, oppervlakkige kennis, die hij vluchtig en in der haast in een paar dagen over ons eiland heeft bijeenverzameld, laten opwegen tegen onze eigen gedegen kennis, die wij pas na jaren lang verblijf ons hebben eigen gemaakt en opgetast, maar toch telkens hebben moeten aanvullen en zelfs verbeteren?

Men begrijpe ons goed, zoo zeide ons zegsman, wij denken er niet aan maar alles goed te keuren en voor onze rekening te nemen, wat zoo'n schrijver met soms ondoordachte loslippigheid er uit flapt. Maar men kan zich toch wel op wat breeder standpunt weten te plaatsen en voor een wijle zich het doel des schrijvers voor oogen stellen en zijn doel is een ander, dan *ons* voor den geest staat.

Een reiziger, die een vreemd land bereist, heeft geen oog voor hetgeen voor hem heel gewoon is, maar wat hij niet in zijn eigen land ziet, trekt zijn aandacht en ook dat nog ziet hij door een heel andere bril dan wij zelf gewoon zijn Eigenaardigheden van natuur en landschap, van straten en pleinen, van huizen en winkels; eigenaardigheden van onze landaard, van volkstypen, van rassen en talen, van ons familieleven, van onze bijzondere gebruiken en gewoonten. Dat zijn allemaal dingen, die voor ons heel alledaagsch zijn en volstrekt niet meer opvallen, maar daarentegen voor den vreemdeling buitengewoon interessant zijn. Doch vele van die toestanden, gebruiken en gewoonten zijn het eigen landskind in den loop der tijden lief en dierbaar geworden en het doet hem leed en pijn, wanneer met ruwe hand daaraan gerukt en getrokken wordt, wanneer het in min of meer spottende toon besproken wordt.

Daarbij wordt onze lichtgevoeligheid niet altijd door den vreemdeling ontzien, omdat heel dikwijls deze hem geheel onbekend is. Het spreekt van zelf, dat boeken en artikelen, waarbij voordurend de hatelijkheid en boos opzet en de zucht om te kwetsen en beleedigen door de mazen gluurt, volgens een geheel anderen maatstaf moeten beoordeeld worden en een geduchte afstraffing verdienen.

Maar we hebben een nog veel ernstiger grief.

Aan wien dikwijls de schuld van veel fautieve, onnauwkeurige opgaven, beweringen zonder grond of zweem van bewijs, soms met een hatelijken bijsmaak voor enkele personen, autoriteiten of volksgroepen, die zeker niet altijd uit des schrijvers eigen koker stammen? — Het is vroeger niet zelden gebeurd, dat men met den vinger alle plaatsen kon aanwijzen, door dien vreemdeling bezocht, de personen kon opnoemen, bij wie hij te gast was, of die hem hier tot geleide verstrekten, of bij wien hij zijn aanteekeningen geput heeft. De conclusie lag in dat geval wel zéér voor de hand, wie zich door dat artikel of dat boek wel het meest geblammeerd had.

Tot zoover onze zegsman.

Misschien niet geheel, maar toch voor een gedeelte, is een dergelijke conclusie ook weer te trekken uit genoemd werk van Edschmid.

De schrijver doet zelf uitkomen, dat wat hij over Zuid-Amerika gelezen had, persoonlijk door een reis aan de waarheid wilde toetsen.

Op die reis heeft hij kennis gemaakt met personen van de landen welke hij bezocht en informaties bij hen ingewonnen en deze gegevens weer aangepast aan den opzet van zijn roman.

Fantasie en werkelijkheid zooals we boven reeds zeiden, liggen door mekaar. Maar toch twijfelen we of de inlichtingen welke de schrijver hier ontving ten allen deele juist geweest zijn.

En toch is het voor ons gebiedsdeel en ook voor ons persoonlijk van groot belang, dat alleén nauwkeurige en volstrekt betrouwbare berichten en bijzonderheden gepubliceerd worden. Velen onzer, die vreemde gasten op bezoek krijgen, kunnen daartoe meewerken. Dat behoeft geen moeite en nog minder groote kosten mee te brengen.

Alleen slechts moet van onzen kant elke inlichting, elke berichtgeving over de plaats onzer inwoning absoluut juist en nauwkeurig zijn en vooral onpartijdig.

Na deze opmerkingen zullen we in een volgend artikel mededeelen, wat Edschmid te vertellen heeft over Curaçao.

Een openbare school op Otrobanda.

In twee artikeltjes meende *La Prensa* te moeten opkomen tegen wat we vorige week hieromtrent geschreven hebben, of l ever *niet* geschreven hebben.

En omdat *La Prensa* ons bericht geheel verkeerd vertaald of gelezen heeft, zullen we het nog maar eens opnieuw plaatsen.

„Op de eerste bladzijde van dit blad vinden onze lezers het antwoord van den Koloniaien Raad, op de indertijd gezonden verzoekschriften van de Loges Igualdad en Perseverancia, omtrent het vestigen van een Openbare School op Otrobanda.

Zeer terecht was de Raad van meening, dat in dezen tijd van malaise, scholenbouw allen gemotiveerd zou zijn wanneer de openbare scholen de leerlingen niet meer zou kunnen bevatten."

„Deze week nu kwamen ons feiten ter oore, dat ouders en voogden van kinderen van de katholieke meisjesscholen door personen (waarvan ons ook de namen bekend zijn) werden lekker gemaakt, om hun kineren naar de Openbare School te sturen.

Ons werd medegedeeld, we hebben, de overtuiging is van zeer betrouwbare zijde, dat Maandag een truck 19 zulke nieuwe leerlingen aan de Emmaschool afzette, om zich daar als leerlingen te doen opgeven."

La Prensa beweerde, dat uit het (bovenstaande) stukje van de *Amigoe* ten duidelijkst blijkt „dat er op het gebied van het onderwijs hier een toestand van onderdrukking en van hatelijke schending van de gewetensvrijheid heerscht."

Groote woorden en beweringen kunnen alleen dienen om argelooze lezers, die de *Amigoe* niet gelezen hebben, te misleiden.

Wij verzoeken *La Prensa* met *deugdelijke bewijzen* te staven, waar zulks uit het stukje van de *Amigoe* duidelijk blijkt.

Wij hebben gezegd, en nu zeggen het nu nog wat duidelijker, dat de Kol. Raad verklaard had, dat zoolang de openbare scholen nog overvloed van ruimte boden voor nieuwe leerlingen, er in dezen tijd van bezuiniging geen aanleiding kon bestaan, nog een openbare school in Otrabanda op te richten. En juist daarna vernemen we, dat een of meer personen (waarvan ons de namen bekendzijn), bij verschillende ouders in de omgeving van *Wishi* vooral, bezoeken hebben afgelegd om hun kinderen van de kath. scholen af te nemen en naar de Emmaschool over te plaatsen.

En dat geschiedde onder belofte van gratis voeding, kleeren en schoenen en dat de kinderen per truck naar school zouden gebracht worden.

Sommige dier ouders werden daarbij nog misleid door de toezegging dat die nieuwe school zou komen in *Mundo Nobo*, dus in de nabijheid van hun woning.

Doch die school in *Mundo Nobo* bestaat niet, althans nu nog niet.

Nu vragen wij van welke zijde worden nu de godsdienstige gevoelens onderdrukt en gewetensdwang op de ouders uitgeoefend?

La Prensa beweert ook, dat verschillende ouders wegens *hun godsdienstige overtuiging* niet verlangen hun kinderen *naar secte scholen* te sturen.

Wij vermoeden dat op de zetterij die woorden een beetje in de war zijn geraakt en dat er eigenlijk moest staan; dat verschillende ongeloovige ouders wegens hun anti-godsdienstige overtuiging niet verlangde hun kinderen naar religieuse scholen te sturen.

Als dat bezwaar van La Prensa in werkelijkheid bestaat, hoe legt L. P. dan uit, dat er op het St. Thomas-College en St. Martinus Gesticht altijd en ook nu nog leerlingen zijn (geweest), kinderen van niet-katholieke ouders, zelfs waarvan de ouders vrijmetselaar waren.

Was dat misschien omdat het onderwijs van die scholen zoo slecht was of dat die kinderen gewetensdwang is aangedaan?

Men begrijpt toch wel, dat in dat geval die kinderen geen twee maanden op die scholen zouden gebleven zijn.

Vergeet niet, dat die kinderen op verzoek der ouders zonder eenige dwang op de katholieke scholen geplaatst werden.

Het is vroeger wel gebeurd, dat een Dominé zijn zoontje op het St. Thomascollege plaatste. Te voren waren hem al de leerboeken getoond, die bij het onderwijs gebruikt werden. Tegen geen enkel had de vader bezwaar. Doch na eenige maanden kwam de vader zijn zoon van de school afnemen.

Hij had geen enkele klacht tegen het onderwijs of de behandeling van zijn kind. Doch er werd zooveel pressie op hem uitgeoefend, dat hij als Dominé zijn kind niet op een Roomsche school kon laten, dat hij wel genoodzaakt was toe te geven.

Laten de lezers hieruit zelf de conclusie trekken van welk zijde er pressie en gewetensdwang wordt uitgeoefend.

La Prensa schijnt van de veronderstelling uit te gaan, alsof de *Amigoe* aan andersdenkenden het recht ontzegt om eigen scholen op te richten. L. P. zal wel zoo goed zijn één enkele tekst uit de Amigoe (ook uit de oudere jaargangen) aan te halen, waaruit zulks blijken kan.

Volgens de wet heeft iedereen het recht met subsidie v.h. Gouvernement eigen scholen op te richten. Rondweg gezegd, hebben wij altijd verwacht, dat de loges van Curaçao het plan hebben gehad een eigen school op te richten. Waarvoor anders is vroeger het *Victoria-Fonds* opgericht, dat later in het *Oranjefonds* werd veranderd, „tot beharliging van het *bijzonder* onderwijs," waarmee natuurlijk alleen het bijzonder onderwijs in den geest der Vrijmetselarij bedoeld werd. Doch dat fonds schijnt geen grootere renten afgeworpen te hebben dan om de knapste leerlingen van de Openb. Scholen op het einde van het schooljaar een mooie vulpen cadeau te geven en voor sommige leerlingen het schoolgeld te betalen.

De loges begrepen dus vroeger heel goed, dat om een school op te richten en te bevestigen hun fondsen ontoereikend waren.

Doch waarom moesten er dan toen met twee maten gemeten worden en maar steeds beweert (zie de vroegere jaargangen van de *Vrijmoedige* en de *Wekker*) dat de Katholieke Missie zich verrijkte met de subsidie der beide scholen en jaarlijks zooveel duizend glds. daarop verdiende? Waarom nam het *Oranjefonds* dan ook niet de proef eens? En tegenwoordig, nu de subsidies ruimer zijn dan vroeger, denkt het Oranjefonds er al evenmin aan. Het mocht anders wel een offertje brengen om het „dringend verlangen van een steeds stijgend getal van ouders „te bevredigen," die hun kinderen niet naar de Katholieke scholen wenschen te sturen."

La Prensa zegt dat het gouvernement verplicht is vrije scholen op te richten, die de kinderen van elke belijdenis kunnen bezoeken (dus ook goed voor *katholieke* kinderen?) en een paar regels verder zegt L. P. „dat er scholen moeten zijn, waar de kinderen worden opgevoed overeenkomstig het verlangen der ouders. (Zijn dat alleen anti-godsdienstige ouders ??)

Onze overtuiging is dat kinderen van katholieke ouders thuis behooren op katholieke scholen.

In Holland hebben Orthodoxe Protestanten hun eigen scholen met den bijbel. In vroeger tijd hadden ook de Israelieten hier en nu nog in Holland hun particuliere school voor Joodsche kinderen. Zoodat er hier voor niet-kath. kinderen geen andere gelegenheid is dan de openbare school.

La Prensa beweert, dat volgens de *Amigoe* het een delict is, wanneer ouders een petitie indienen om een school op Otrabanda.

La Prensa gelieve ons met een paar woorden de plaats aan te wijzen waar wij zooiets zouden beweerd hebben. Integendeel de ouders hebben daar volkomen het recht op.

Wij hebben ook geenszins beweerd, dat wij de namen kennen dier ouders, die de petitie onderteekend hebben maar alleen, dat we de namen der personen kenden, die bij de ouders waren rondgegaan, om onder voorspiegelingen van schoone beloften hun kinderen van de katholieke scholen af te nemen. Dat is heel wat anders.

Het schijnt een heele kunst te zijn om goed te kunnen te lezen. Op welke school heeft de schrijver van *La Prensa* het lezen geleerd?

BERICHTEN.

Kapitein Borren.

We lezen in de Nederl. bladen:

— Kapitein A. F. BORREN van het 14e regiment infanterie te Middelburg, is overgeplaatst bij het 7e regiment van het wapen en gedetacheerd bij den vrijwilligen landstorm in het landstormverband te Amsterdam.

Officieele Berichten.

Aan den Secretaris van de Commissie, benoemd bij Gouvernements-beschikking van den 29sten Augustus 1931 No. 1243, den Heer C. H. Balbian Verster, is op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend onder gelijktijdige benoeming van den Heer D. Duque tot Secretaris der Commissie.

Aan den Heer Ir. C. E. van der Stok, is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van het Centraal Comite voor het gebiedsdeel Curaçao van de Afdeeling Curaçao van de Vereeniging, Het Nederlandsche Roode Kruis, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

De schrijver M. Huith werkzaam ten postkantore op St. Martin N. G. is bevorderd tot klerk.

De adjunct commies C. E. Rincon werkzaam op het Bevolkingsbureau, is overgeplaatst naar het Postkantoor en de schrijver A. Boomgaart van het Postkantoor naar het Bevolkingsbureau.

De klerk M. Ph. Broekman werkzaam op Aruba is overgeplaatst naar Curaçao en werkzaam gesteld op het Bevolkingsbureau.

Mej. A. R. A. Joubert, klerk werkzaam op het Bureau van den ambtenaar van het Bevolkingsregister op Curaçao, is aangewezen om namens dezen de officieele bescheiden te teekenen.

De Gouverneur van Suriname met verlof.

Blijkens van den Minister van Koloniën ontvangen telegrafisch bericht is aan den Gouverneur v. Suriname in 's Landsbelang verlof naar Nederland verleend voor ten hoogste 4 maanden. Zijne Excel. heeft het voornemen de reis te aanvaarden met het stoomschip van de K.N.S.M., dat omstreeks 13 October a.s. derwaarts vertrekt.

Bij bedoeld telegram werd nog de mededeeling ontvangen, dat bij ontstentenis van Mr. Dr. F. L. J. van Haaren, aangewezen vervanger van den Gouverneur van Suriname, die tijdens dit verlof als wd. Gouverneur zal optreden, als 2de vervanger gedurende bedoeld verlof is aangewezen de heer Mr. J. C. Brons, President van het Hof van Justitie.

Terug van de Bovenwinden.

Woensdag keerde met het S. S. Atlas de gouvernementsveearts Dr. Sardeman, van de Bovenwinden weer terug.

Welkom.

Met het S.S. Venezuela kwamen Woensdag hier de Eerw. Paters Antonius, Burgemeester en Michael Holterman.

Met dezelfde gelegenheid kwam hier de Missieoverste van de Fraters van Suriname Fr. Paschalis, om Zondag met K.N.S.M. naar Suriname te vertrekken. Wegens de staking bij de scheepvaart had de K.N.S.M. de passagiers van de Cottica, voor alle zekerheid maar via Curaçao laten reizen.

Goede reis.

Met M. S. Colombia vertrokken Donderdag naar Holland De Hr. Ir. C. E. van der Stok en de Kapitein der Mariniers Ravelli.

Verder naar Caracas de Hr. en Mevr. Boot.

Ter voltooiing zijner studies vertrok naar het St. Dominicuscollege te Nijmegen de Jongenheer Arno Peterson van St. Martin.

Wegens gezondheidsredenen vertrok met dezelfde gelegenheid Zuster Amibilis van de Domicanessen van Aruba vergezeld van Zuster Onorata.

Ernstig auto-ongeluk op Aruba.

Zondag l.l. vierde de parochie San Nicolas, het feest van de H. Teresita. Verschillende menschen der andere parochies waren daarbij tegenwoordig. 's Avonds na afloop ging o.a. ook een truck van de Noord naar huis, geheel bezet met vrouwen en bestuurd door de eigenaar B. R.

Op den nieuwen weg even voorbij het huis van Dr. Koko Arends, schijnt een wiel van de truck te zijn losgeloopen, waarbij deze in volle vaart kantelde. 12 personen werden ernstig gewond, en naar het hospitaal vervoerd van de Playa. Daar overleden dienzelfden nacht Rita Ruiz de echtgenote van den autobestuurder en Sinforosa Figaroa, een gehuwde vrouw die een man en 9 kinderen achterlaat. Voorzien van de laatste H. H. Sacramenten zijn nog Guanita Figaroa en Rosa Tremon.

De geheel Noord is diep onder den indruk van het gebeurde.

Kapitein Ravelli.

Met het M. S. Colombia vertrok Donderdag Kapitein Ravelli weer naar huis.

De eerste commandant op Curaçao van het Mariniers laat hier een zeer sympathieken indruk achter.

Kapitein Ravelli was geen man van veel woorden, maar van den daad.

Onze beste wenschen vergezellen den kapitein door zijn verder leven.

Regen op Bonaire.

Evenals op Aruba is Bonaire ook al gaan profiteeren van de atmosferische stoornissen die in de laatste weken in de Caraibische zee plaats hebben.

Ook dat eiland is Zondag bezocht geworden door een flinke regenbui van 30 m.M.

„De Sport"

Wegens het te laat inkomen van de mededeelingen der Cur. Voetbalbond, moesten we deze op een andere plaats in ons blad opnemen.

Regen op Aruba.

Op Aruba heeft zich de vorige week tijdens een hevig onweer, 's nachts een zware bui ontlast boven Savonete en S. Nicolaas.

Gedurende het onweer is er waarschijnlijk door lekkage een kortsluiting ontstaan op de terreinen der Pan. Am. waardoor een ontploffing ontstond en in twee switchkamers alles kort en klein geslagen is.

Persoonlijke ongelukken kwamen gelukkig niet voor, maar de materieele schade schijnt zeer groot te zijn.

Examen Kantoorstenograaf.

Voor den R. K. Bond van „Groote" Schrijvers „Genesius" slaagden voor het Examen Kantoorstenograaf Nederlandsch (130 lettergrepen) de volgende leerlingen van het St. Thomascollege:

N. Curiel, R. Curiel, E. Dovale, J. Gruning, J. Haseth, J. Hollander A Lowenthal, R. Macaris, E. Marugg A. Morcos, H. Pereira E. Scheidelaar.

Afgewezen: 2 Candidaten.

De Gouvernementsmiddelen in de Maand Juli.

Aan *belastingen* werden er in genoemde maand Juli opgebracht f. 307.572

In dezelfde maand van het vorig jaar f. 563.435

terwijl de raming voor dit jaar was f 351.408

Het invoerrecht in genoemde maand was een f. 23.000 boven de raming.

De accijns daarentegen een f 24.000 beneden de raming.

De inkomsten belasting, is schrikbarend gedaald, zooals volgende cijfers toonen.

Juli 1931	f. 247.232.—
„ 1932	f. 62.588.—
1/12 v/d raming	f. 104.417.—

Bij de inkomsten van onderscheiden aard bleef de watervoorziening weer beneden de raming, terwijl de landsradiodienst, hoewel ook nog beneden de raming blijvend met f. 3.000. toch een verbetering schijnt te toonen.

De totaalcijfers over de maand Juli waren verders niet ongunstig.

1932	1931	1/12 raming
f 216,351	f 210,830	f 178,371

Het totaal tekort over de eerste zeven maanden van dit jaar bedroeg f. 388.520.—, zooals uit de volgende cijfers blijkt.

De totaal ontvangsten:

7 maanden 1932	f 3,319,939.—
7 maanden 1931	f 4,435,904.—
7 12 raming	f 3,708,459,—

Een goed machientje.

Elders in dit blad komt de advertentie voor van een „Stopmachine". Dit machientje is ongetwijfeld van veel nut. Het toestel, dat we ten sterkste aanbevelen, kan door een kind gehanteerd worden, zoodat kousen of kleeren die stuk zijn, vlug en goed worden, gestopt of versteld. Het zalt niet te ontkennen dat dit machientje in elk huishouden zelfs bij 'n vrijgezel, onschatbare diensten kan bewijzen: men heeft het slechts enkele oogenblikken te laten werken, en wat onherstelbaar leek, komt netjes gestopt of versteld voor den dag.

De „*Stopmachine*" die in korten tijd weg gebaand heeft op alle markten, kan beschouwd worden als onmisbaar in elk huishouden, daar ze een onwaardeerbare hulp is voor de zorgvuldige en zuinige huismoeder.

De firma Patent Weaver, Aribau, 226, Barcelona, levert de „*Stopmachine*", vrij van onkosten, voor den billijken prijs van f 7.50

Bedenk wel de voordeelen die deze machine U kan verschaffen, en bij bestellingen aan onze firma, wees zoo goed daarbij melding te maken van „*Amigoe di Curaçao*". 2—6

De Troonrede van H. M. de Koningin.

De vorige week Dinsdag heeft H. M. de Koningin voor de verzamelde Kamers in de Ridderzaal haar jaarlijksche troonrede gehouden. In ons blad van Zaterdag l.l. deden we daarvan reeds mededeeling, alsmede van het incident, wat daarbij plaats had van de zijde der Communistische afgevaardigden, Wijnkoop en de Visser, die na het gebruikelijke „Leve de Koningin" schreeuwden: „weg met de Koningin."

Zooals gewoonlijk, waren de socialistische afgevaardigden afwezig.

De rede van de Koningin luidde als volgt:

In dit plechtig oogenblik, leden van de statengeneraal, nu de nieuwe zitting van de volksvertegenwoordiging een aanvang neemt, richten mijne gedachten zich meer dan ooit op den duisteren tijd dien het vaderland beleeft. De ernstige regeeringswil om met Gods hulp het staatsschip in de veilige haven te sturen, kan slechts leiden tot dat doel, indien het volk in al zijn lagen zich de werkelijkheid onverbloemd voor oogen stelt. Voorbeelloos in de geschiedenis zijn de economische verhoudingen die de gehele wereld onredderen. Onweerstaanbaar grijpen de crisisgevolgen steeds verder om zich heen en nog steeds zien wij geen betrouwbare kenteringsteekenen. Moederland en overzeesche gewesten zien zich hun welvaart ernstig ondermijnd. Nieuwe belemmeringen in het handelsverkeer tusschen volkeren werden toegevoegd aan wie de reeds ten vorige jare de crisis verscherpten.

In alle takken van ons Volksbestaan bleef de bedrijvigheid gestadig afnemen, Handel, scheepvaart en visscherij werden evenzeer getroffen als nijverheid, land- en tuinbouw. Het herstel van het internationaal ruilverkeer wenscht de regeering te bevorderen, door in ruimer geest ademende verdragen. Daarnevens moet zij voortdurend bedacht zijn op afwending van de gevaren, waarmede buitenlandsche maatregelen onze voortbrengselen bedreigen. Zijn er reeds tal van maatregelen tot stand gekomen om de instorting van onmisbare bedrijfstakken te verhoeden, nieuwe regelingen met hetzelfde doel zullen moeten volgen. De werkeloosheid, een bron van zoo veel leed, kreeg een nooit gedachte omvang.

De overheid staat hier voor schier onoplosbare moeilijkheden, niet het minst van geldelijken aard. De regeering achter zal voortdurende zorg blijven besteden aan dit maatschappelijke euvel. Het zoo noodzakelijk herstel van het bedrijfsleven zal daarbij richtsnoer blijven. In het bijzonder zal ook het vraagstuk der jeugdige werkeloozen alle aandacht hebben. Naast de voortzetting der werkeloozenzorg stelt de handhaving van het peil, der in betere tijden bereikte sociale voorzieningen, de uiterste eischen aan het zoo zeer verminderde draagvermogen der natie.

De sterke daling van het nationaal inkomen en de diepe inzinking van het economisch leven oefenen een noodlottigen invloed uit op de opbrengst der rijksmiddelen. De financieele toestand is dientengevolge zorgwekkend.

Veel zal van uw werkkracht en toewijding worden gevraagd, opdat tijdig de dringendste maatregelen tot stand komen.

Ik weet, dat een ten deze op uwe medewerking gedaan beroep niet vergeefs is, en ik vertrouw dat uw gemeen overleg zal leiden tot een uitkomst, die aan den ernst van den toestand beantwoordt.

Ook in de Overzeesche gewesten wordt krachtig gestreefd, om de kosten van de landshuishouding met de middelen in overeenstemming te brengen. Deze noodzakelijkheid waarvan meer en meer in alle maatschappelijke kringen de overtuiging doordringt, versterkt dit streven en doet de verwachting ontstaan, dat ondanks alle bezwaren, het doel zal worden bereikt.

Evenzeer als in de donkerste dagen onzer roemrijke geschiedenis, behoeft het volk thans eendracht ter ontplooing van al zijn stoffelijke en zedelijke krachten.

Op den voorgrond trede daarom, wat de natie vereenigt, en niet wat haar verdeelt.

Met de bede, dat Gods hulp ons volk moge sterken, en met de wensch, dat God zegen moge schenken over uw arbeid verklaar ik de gewone zitting van de Staten Generaal geopend.

De Orkaan.

De Maand September is dit jaar weer niet voorbij kunnen gaan, zonder met een zoo gevreesde orkaan de groote- en kleine boven den wind gelegen Antillen te hebben geteisterd.

Maandag kwamen er reeds berichten, dat een orkaan van kleine diameter maar groote hevigheid zich bevond tusschen St. Kitts en St Thomas.

Op de Bovenwinden.

Gevaar dreigde er dus voor onze Bovenwindsche eilanden, die dan ook op dienzelfden avond, door het gevreesde natuurverschijnsel bezocht werden.

Het Gouvernement hier ontving Dinsdag daaromtrent de volgende officieele berichten.

Op St. Marrtin werd slechts schade aangebracht aan telefoon en omheiningen. De windkracht bedroeg tijdens de orkaan 55 mijl.

Op St. Eustatius kwamen gelukkig geen persoonlijke ongelukken voor. De radiomasten zijn daar neergestort. Zes huizen zijn hier omgewaaid terwijl het Zustershuis het dak verloor. Aan R. K. kerk, Zusterhuis en Zusterschool werd zware waterschade toegebracht. Zeer veel schade ondergingen ook de veldproducten en vele boomen en struiken woeien omver.

Op Saba werd zeer veel schade aangericht. 12 Huizen werden hier verwoest, o.a. ook de openbare school in de Bottom.

Bij Mgr. Verriet kwamen nog de volgende telegrafische berichten in. Op Saba verschoof de R. K. kerk 3 meter, en werd de geheele inhoud vernield. Ook de drie pastorieen beliepen veel schade. Een 20 tal families zijn dakloos, terwijl er ook verschillende ongelukken zijn voorgekomen.

Later ontving het Gouvernement nog telegrafisch bericht, dat er op Saba, een doode was en verschillende gewonden.

Het S.S. Atlas wat Dinsdag hier van de Bovenwinden terugkeerde, had op reis niets van de orkaan bemerkt, dan alleen dat het geen verbinding krijgen kon met de eilanden Saba en St. Eustatius.

Gouv. van Slobbe naar de Bovenwinden.

Z. E. Gouverneur van Slobbe is Vrijdagmorgen 7 uur en gezelschap van zijn Adjudant Luit. Fens en den Directeur van O. W. de Hr. Ir. Meyer met Hr. Ms. Van Nes naar de Bovenwinden vertrokken.

Donderdag a.s. hoopt het gezelschap hier weer terug te keeren.

Op Porto Rico.

De orkaan nam van onze Bovenwinden de richting naar Porto Rico en passeerde daar om 1 uur 'nachts met een windsnelheid van 120 mijlen.

Volgens de eerste schatting van Gouverneur Beverley, waren er 200 dooden en 1000 gewonden.

In San Juan zelf zeggen de berichten werd grooter schade aangericht als in 1928. De citroen cultuur is geheel vernield en de koffie leed zeer veel schade.

Toch zijn er in de stad San Juan geen dooden.

De plaatsen welke nog veel geleden hebben, zijn Guaynabo, Sabanallana, Cataño en Rio Piedras.

Zooals de meeste lezers weten, bevinden zich in Cataño Nederlandsche Dominicanen, waaromtrent we nog geen berichten hebben.

Op S. Domingo:

De orkaan passeerde daar om 6.40 met een snelheid van 38 mijl. In de hoofdstad zelf werd geen schade aangericht, wel daarbuiten.

Op St. Thomas.

Hier schijnt de orkaan geen schade te hebben aangericht. Twee barken met passagiers van Tortola vertrokken worden vermist.

Politieberichten.

Sinds de laatste opgave werd door de Recherche o.a. terzake mishandeling 10 maal. bedreiging 1 maal, diefstal 8 maal, oplichting 1 maal, een zedenmisdrijf 2 maal, en desertie 1 maal, proces-verbaal opgemaakt.

Voorts werd terzake overtreding der vergunningsverordening, opiumverordening en loterijverordening respectievelijk 2 maal, 1 maal en 1 maal procesverbaal opgemaakt.

Ingaande 1 October a.s. te 6.00 uur voormiddag zullen nieuwe tarieven in werking treden voor huurauto's.

Voor chauffeurs en eigenaars dier auto's zijn de gewaarmerkte tariefkaarten voor de eerste maal *gratis* verkrijgbaar aan de Politie-Hoofdwacht tegen inruiling der ouden.

De Regen.

De bui die zich Donderdag als een staartje van de Orkaan boven het eiland ontlastte teekende op den regenmeter van het St. Thomascollege 12.5 m. M. aan.

In de buurt van Santa Rosa hadden eenige huizen en boomen, het tijdens dit onweer zwaar te verantwoorden.

Buitenlandsch Overzicht.

In Zuid-Amerika heeft het aantal revoluties zich weer met een vermeerd.

In **CHILI** is een revolutie uitgebroken in de provincie Antofagasta. De militaire commandant aldaar Vignola heeft een proclamatie uitgevaardigd tegen het militaire regiem in de huidige regeering van Chili.

De strijd tusschen **PARAGUAY** en **BOLIVIA** schijnt toch langzamerhand in een wapenstilstand met besprekingen te zullen overgaan. De Volkenbond die een speciale commissie heeft benoemd voor het Chacoconflict heeft beide staten gevraagd onmiddelijk met de vijandelijkheden op te houden. Eerst daarna zullen de neutralen maatregelen kunnen nemen. Van beide zijden echter maakte men nog wel moeilijkheden omtrent waarborgen, maar het schijnt toch wel de goede richting uit te gaan.

Op **CUBA** is in de stad Habana de staat van beleg afgekondigd. Vier vooraanstaande personen, de president van den Senaat en drie afgevaardigden zijn vermoord, om politieke motieven. Men vreest voor repressaillemaatregelen.

In **ENGELAND** is weer een regeeringscrisis ontstaan, door het uittreden uit het kabinet van de liberale ministers Snowden Samuel en Sinclair, als protest tegen het Canadeesch tarief.

Koloniale Raad

op Maandag den 3den October 1932, des avonds te acht uur.

Te behandelen onderwerpen:

No. 1. Ingekomen stukken.

„ 2. Ontwerp-verordening tot regeling der winkelsluiting (1932-33 No. 8).

No. 3. Ontwerp-verordening tot wijziging van den 20sten Juni 1931 (P.B. 1931 (P. B. 1931 No No. 36) waarbij voorloopig wordt vastgesteld de Curaçaosche begooting voor het dienstjaar 1932. (1932 1933 No. 3).

Wedstrijd uitslagen

1ste Klasse	Jong-Holland — Trekvogels 3—1
Asiento-beker	Volharding — R. C. C. 1—0
	Asiento — M. S. Z. 2—0
2de Klasse	Ajax — De Ruiter 0—0
	Bismarck — Morningstar 6—0
	Juliana — V. K. C. 1—1

Competitie-standen per 25/9/'32.

1ste klasse A	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
Volharding	6	6	0	0	19	2	12	2.—
Jong Holland	7	6	0	1	18	4	12	1.72
Asiento	8	5	2	1	9	4	12	1.50
Transvaal	8	5	1	2	18	5	11	1.38
Trappers	8	4	2	2	12	5	10	1.25
Republiek	7	2	1	4	9	9	5	0.71
Go Ahead	6	2	0	4	4	14	4	0.66
R. C. C.	8	2	1	5	12	12	5	0.63
M. S. Z.	9	1	0	8	4	33	2	0.22
Trekvogels	7	0	1	6	3	22	1	0.14
Res. 1ste kl. B								
R. C. C. 2	5	4	1	0	13	2	9	1.80
Republiek 2	4	2	2	0	5	2	6	1.50
Trappers 2	7	4	1	2	9	5	9	1.29
Jong-Holland 2	5	2	2	1	10	4	6	1.20
Asiento 2	7	3	1	3	6	14	7	1.—
Volharding 2	4	1	1	2	4	4	3	0.75
Transvaal 3	4	0	1	3	2	9	1	0.25
Trekvogels 2	4	0	0	4	2	9	0	0.00
2de klasse C.								
Bismarck	8	6	2	0	18	0	14	1.75
D. D. V. O.	8	5	2	1	14	6	12	1.50
De Ruiter	7	3	4	0	9	0	10	1.42
Juliana	7	4	2	1	12	3	10	1.42
V. K. C.	3	1	1	1	6	4	3	1.—
Ajax	7	2	3	2	7	5	7	1.—
Van Nes	7	2	2	3	4	8	6	0.86
Olympia	7	1	3	3	2	8	5	0.72
D. N. S.	6	1	2	3	3	8	4	0.66
Morningstar	7	2	0	5	2	17	4	0.57
Hercules	6	1	1	4	6	9	3	0.50
S. D. O.	7	0	0	7	0	12	0	0.00

In het in ons bijblad opgegeven Wedstrijdprogramma wordt de wedstrijd van Zondag 2 October op het

R. C. C. Terrein.

Van Nes — V. K. C.

Zondag 9 October.

MUNDO NOBO

1ste klasse

Republiek — Trekvogels
4 uur 30

2de klasse

Bismarck — V. K. C.
3 uur 15

ASIENTO-TERREIN

Asiento-beker

Volharding —
Winnaar Go Ahead — Trappers
3 u 30

Asiento —
Winnaar Jong Holland — Transvaal
4 uur 45.

R. C. C.-TERREIN

2de klasse
D. N. S. — Olympia
3 uur 30.

JULIANA-TERREIN

2de klasse
S. D. O. — Van Nes
4 uur 30.

Aankomst en vertrek der schepen de week van 2—8 October 1932.

S.S.	Aank	Van	Vertr.	Naar
Trujillo	—	Curaçao	2	La Guaira
Colombie	2	Cristobal	2	Le Havre
Stuyvesant	2	New-York	2	Amsterdam
Baralt	—	Curaçao	2	S. Juan, S. Pedro de Macoris & S. Domingo.
Lara	2	Maracaibo	2	New-York
El Libertador	2	Maracaibo-Aruba	3	Aruba-Maracaibo
Trois Ilets	—	Curaçao	3	Maracaibo
Trujillo	4	La Guaira	4	Aruba
El Libertador	5	Maracaibo-Aruba	5	La Guaira
Arta	5	Hamburg	5	Cartagena
Antiochie	5	Hamburg	5	Cristobal, Westkust van C. Amerika
Alemania	—	Curaçao	5	Aruba-Maracaibo
Rangitata	6	Londen	6	Cristobal. New Zealand
Frida Horn	—	Curaçao	5	Hamburg
Boskoop	6	Amsterdam	6	Costa del Pacifico
Trujillo	6	Aruba	—	Curaçao
Dalvangen	7	New-Orleans	7	Paramaribo
Magdalena	7	Hamburg	7	P. Limon
Flora	7	Maracaibo	7	New-York
El Libertador	7	La Guaira	7	Maracaibo
Cottica	8	Amsterdam	8	New-York
Bodegraven	8	Costa del Pacifico	8	Liverpool, Rotterdam & Amsterdam.
Trujillo	—	Curaçao	8	La Vela de Coro, La Guaira
Vestvangen	8	Paramaribo	9	New-Orleans

GETROUWD:

P. van der Esch
Off. v. gez. 2e kl. K.M.

en

J. G. P. Stoup

Curaçao 28 September 1932

KON. NED. STOOMBOOT MIJ. N.V.
Afvaarten van Curaçao.

Naar Santa Marta, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

„Costa Rica"	10 October
„Simon Bolivar"	26 October
„Crijnssen"	9 November
„Colombia"	21 November

Passages naar New York, New Orleans en Havana via Cristobal in connectie met de voornaamste lijnen van Cristobal worden verstrekt tegen gereduceerde prijzen.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

„Venezuela"	13 October
„Costa Rica"	27 October
„Simon Bolivar"	10 November
„Crijnssen"	24 November

Naar Port au Prince en New York:

„Cottica"	8 October
„Van Rensselaer"	24 October

Passages naar Europa via New York in connectie met de voornaamste lijnen van New York worden verstrekt tegen gereduceerde prijzen.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano, Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:

„Stuyvesant"	2 October
„Cottica"	26 October

Naar Pto. Cabello en New York:

„Flora"	7 October
„Luna"	14 October

Naar Bonaire, Sint Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:

„Atlas"	1 Oct.	9 a.m.
„Atlas"	15 Oct.	
„Atlas"	29 Oct.	
„Atlas"	12 Nov.	

Direct naar La Guaira:

„El Libertador"	5 October
„El Libertador"	19 October

Naar Cristobal en Pacific Kust:

„Boskoop"	9 October
„Helder"	27 October

Naar Rotterdam via Liverpool:

„Bodegraven"	9 October
„Haarlem"	27 October

Naar Pto. Plata, Ponce, San Pedro de Macoris en Sto. Domingo City:

„Baralt"	2 October

Naar Kingston, (opt. Hait. Havens,) San Pedro de M. en Sto. Dom. City:

„Baralt"	13 October

Naar Maracaibo via Aruba:

„Medea"	12 Oct.	5 p.m.
„Amor"	19 Oct.	
„Flora"	2 Nov.	
„Luna"	9 Nov.	
Amor	23 Nov.	

VAARPLAN SS. „EL LIBERTADOR":

Aankomst te CURACAO	Zondag	2 October	2 p.m.
Vertrek van CURACAO	Maandag	3 October	11 a.m.
Aankomst te Aruba	Maandag	3 October	5 p.m.
Vertrek van Aruba	Maandag	3 October	6 p.m.
Aankomst te Maracaibo	Dinsdag	4 October	8.30 a.m.
Vertrek van Maracaibo	Dinsdag	4 October	2 p.m.
Aankomst te Aruba	Woensdag	5 October	5.30 a.m.
Vertrek van Aruba	Woensdag	5 October	7 a.m.
Aankomst te CURACAO	Woensdag	5 October	2 p.m.
Vertrek van CURACAO	Woensdag	5 October	6 p.m.
Aankomst te La Guaira	Donderdag	6 October	8 a.m.
Vertrek van La Guaira	Donderdag	6 October	5 p.m.
Aankomst te CURACAO	Vrijdag	7 October	7 a.m.
Vertrek van CURACAO	Vrijdag	7 October	2 p.m.
Aankomst te Maracaibo	Zaterdag	8 October	8 30 a.m.
Vertrek van Maracaibo	Zaterdag	8 October	2 p.m.
Aankomst te Aruba	Zondag	9 October	5.30 a.m.
Vertrek van Aruba	Zondag	9 October	7 a.m.

N. B. Aan boord van de Colon- en Suriname-Lijn-Schepen worden geen bezoekers toegelaten, tenzij in het bezit van een toegangskaart uitgegeven door het Hoofdagentschap.

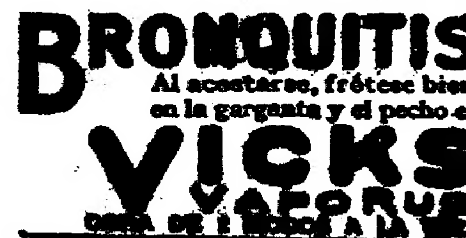
Alle aanvragen voor lunch en diner aan boord van de Colon- en Suriname-lijn-schepen, gedurende het oponthoud in deze haven, moeten gericht worden aan het Hoofdagentschap.

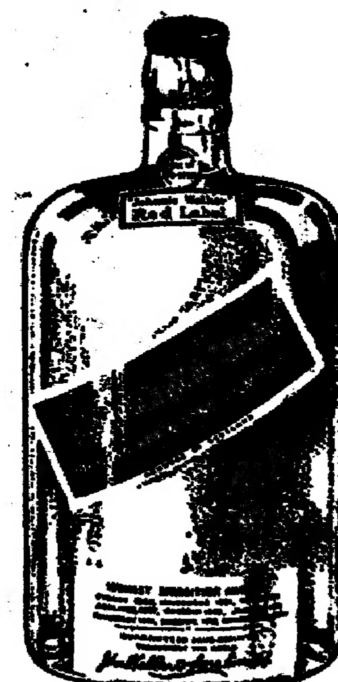
Toegang tot de Westwerf: UITSLUITEND via het hek aan de Havenstraat.

Hollander vraagt Spaansche les.

Brieven etc.

Bureau van dit blad.

Compania Trasatlántica

Eerstvolgende afvaarten van Curaçao:
naar Pto. Colombia, Cristobal:

SS. „JUAN S. ELCANO" 9|10 Nov. 9|10 Nov. 9|10 Jan.

naar Pto. Colombia, Cristobal, PTO. LIMON PTO. BARRIOS, HAVANA, NEW YORK, Cadiz en Barcelona:

SS. „MAGALLANES" 10|11 Oct. 10|11 Dec.

naar Pto Cabello, La Guaira, San Juan, Canarias, Cadiz en Barcelona:

SS. „JUAN S. ELCANO" 17|18 Nov. 17|18 Nov. 17|18 Jan.

SS. „MARQUES DE COMILLAS" 18|19 Oct. 18|19 Dec.

Passages naar New Orleans en andere plaatsen met overscheping in Cristobal, kunnen hier worden uitgereikt.

Alle inlichtingen te bekomen bij:

S. E. L. MADURO & SONS — Agenten.

De Ruyterplein No. 2. Telefoon No. 72 & 505.

SHELL PRODUCTEN.

	Detailprijs.
SHELL DRY CLEANER.	
Een onschadelijke vloeistof voor het verwijderen van vuil, olie of vetvlekken van alle soorten weefsels, Zijde, Crêpe de Chine, Crêpe Georgette, etc. etc.	F. 1.50 per ½ L blik. „ 2.70 per 1 L blik.
SHELL FURNITURE POLISH.	
Een boenwas voor meubels dat de beste resultaten geeft, met het geringste werk	„ 0.90 per 8 oz. blik.
SHELL CAR POLISH No. 1.	
Een boenwas voor vernis, cellulose etc.	„ 1.20 per 8 oz. blik.
SHELL CAR POLISH No. 2.	
Een boenwas voor weefsels en leder	„ 1.20 per 8 oz. blik
SHELL HOUSEHOLD OIL.	
Een prima kwaliteit olie voor het smeren van naaimachines, gramophoons, rijwielen, ventilators, schrijfmachines, wetenschappelijke instrumenten, etc. etc.	„ 0.50 per 3½ oz. blik.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot

de Agenten.

E. & G. Martijn

Handelskade No. 12 - Telefoon No. 442.

Bovenstaande artikelen zijn te koop bij

Henry de Jongh.

Breedestraat No. 88 - Otrabanda

9—13 Telefoon No. 316.

Steunt Curaçaosche Industrie.

Vraagt steeds

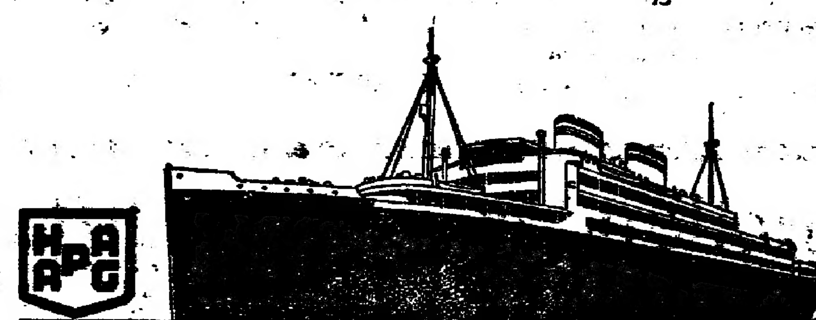
SHELL-TOX

wanneer U een doeltreffende insecticide noodig hebt. Ze doodt vliegen, mieren, muggen, kakkerlakken, vlooien enz. enz.

Shell-Tox is Curaçaosch Fabrikaat.

E. & G. MARTIJN.

18—9 Agenten.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

(HAMBURG-AMERICAN LINE)

Fast Passenger and Freight Service with the luxurious and new Motorships:

ORINOCO & MAGDALENA

(14,100 TONS DISPLACEMENT)

two of the best boats in service between Westindies, Central-America, and Europe.

Now in construction to be put soon in service, two other modern Motorships with still greater improvements, viz:

CARIBIA & CORDILLERA

(10,000 TONS DISPLACEMENT - 17 KNOTS SPEED)

NEXT SAILINGS:

to Puerto Colombia, Cartagena, Cristobal *, and Puerto Limon:		to Plymouth, Cherbourg, Amsterdam, and Hamburg, via Venezuela, and Trinidad:	
Antiochia	Sept. 27	Orinoco	Sept. 24
Magdalena	Oct. 7	Syra	Oct. 9

FREIGHT SERVICE ONLY:
(Next Sailing subject to Change)
to Puerto Colombia and Cartagena, eventually via Santa Marta:

ARTA Oct. 5

SERVICE WITH MARACAIBO:
with the branch steamer "Alemania" (for Passengers and Freight) running between Curaçao and Maracaibo, eventually Aruba and Bonaire, in connection with the above transatlantic boats.

For further informations please apply to the Agents:

EDWARDS, HENRIQUEZ & CO.

CURAÇAO, De Ruyterplein 1—3, Telephone: 106

W. F. CRAANE, ARUBA

Steunt het Apostolaat ter Zee.

Moet een Vrouw verzwakken onder volkomen normale omstandigheden?

„De proefnemingen met Kalzan hebben mij zeer goed voldaan en mij duidelijk gemaakt, van hoe groote waarde Kalzan is voor het verbeteren van den lichamelijken toestand".

schrijft Dr. A. B. te G.

Kalk is het voornaamste bestanddeel van alle lichaamscellen en kalk*gebrek* beinvloedt dan ook dadelijk de goede werking van alle organen. Onregelmatigheden (en pijnen) in de vrouwelijke functie's zijn dan ook zeer dikwijls een gevolg van kalktekort in het lichaam.

Met KALZAN, het kalkvoedsel, zult gij de oorzaak der stoornissen in deze functie's opheffen, waardoor deze normaal en zonder pijnen zullen verloopen.

Slechts met KALZAN zult ge er zeker van kunnen zijn, dat de toegevoerde kalk — doordat zij verbonden is met natrium lactaat — ook werkelijk door het lichaam wordt opgenomen en behouden. Kalzan is een kalk*voedsel* en geen geneesmiddel en kan derhalve nooit nadeelig werken.

Besluit nog heden KALZAN te gebruiken. Ge zult dan weldra een normale, krachtige gezondheid genieten.

KALZAN

Het Kalkvoedsel.

In alle Apotheken

CIENTOS de millares de personas cayeron víctimas del tifus el año pasado y la décima parte murieron de sus efectos. Los microbios del tifus son a menudo transportados en las sucias y peludas patas de la mosca casera. La mosca es tan peligrosa como una pistola cargada. Protéjase Ud.—pulverice Flit.

Flit pulverizado mata moscas, mosquitos, pulgas, hormigas, polillas, chinches, cucarachas y sus huevos. Es mortífero para los insectos pero inofensivo para las personas. Fácil de usar. No mancha. No confunda al Flit con otros insecticidas.

Busque al soldadito en la lata amarilla con la faja negra

Pulverice **FLIT**

MARCA REGISTRADA

Para protección de Ud., el Flit se vende solamente en latas selladas.

THE NEW-ZEALAND SHIPPING CO., LTD., SHAW SAVILL & ALBION CO., LTD.,

SNELSTE VERBINDING MET PASSAGIERS BOOTEN
TUSSCHEN CURACAO EN

LONDEN	SS. "REMUERA"	(11.500 ton)	Nov.	20|21
SOUTHAMPTON	SS. "MATAROA"	(12.500 ton)	Jan.	3|4
	S.S. "REMUERA" 1e. 2e. 3e. Klssse			
	S.S. "MATAROA" slechts CABINE Klasse £ 35 minimum.			
PANAMA & NEW-ZEALAND	SS. "MATAROA"	(12.500 Ton)	Oct.	18|19
	SS. "RUAHINE"	(11.000 ton)	Nov.	1|2

slechts CABINE Klasse naar Panama £ 5.—

slechts CABINE Klasse naar New Zealand £ 42.—

PASSAGEPRIJZEN WORDEN BEREKEND VOLGENS DEN KOERS VAN DEN DAG.

John G. Eman — Oranjestad, Aruba.

S. E. L. MADURO & SONS — Agenten.

29 De Ruyterplein 2. Telephoon: No. 72 & No. 505.

Het merk voor den kenner van sigaren is en blijft

KAREL I

Welk een genot dat deze bij uitstek Hollandsche „FIJNE" sigaar óók op Curaçao verkrijgbaar is!!!!

Verkrijgbaar bij:

C. WINKEL & ZONEN	--	La Casa Rosada
G. TROOST	--	Handelskade
W. C. de JONGH	--	„ (Vriendenkring)
W. KOOLE	--	Damplein (Holl. Winkel)
J. J. van GIJN	--	Piscaderabaai
ARAUJO & Co.	--	Botica Nueva
M. VEAUMONT	--	Emmastad
L. RECK	--	Sunny Isle
J. C. van SON	--	Wilhelmina Plein (Hoek Columbusstr.)

VERTEGENWOORDIGERS:

1—6 CURAÇAOSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ N.V.

ALUMINUM LINE.

Geregelde vracht en passagiersdienst tusschen New Orleans, Mobile, **Port au Prince, Santo Domingo**, CURACAO, Puerto Cabello, La Guaira en PARAMARIBO, en **vandaar direct naar CURAÇAO** en New Orleans als volgt:

	Vertr. NEW ORLEANS	Aank. CURAÇAO	Aank. PARAMARIBO
SS. "DALVANGEN"	Sept. 24	Oct. 9	Oct. 14
SS. "AUSTVANGEN"	Oct. 8	Oct. 21	Oct. 28
SS. "VESTVANGEN"	Oct. 22	Nov. 4	Nov. 11

	Vertr. PARAMARIBO	Aank CURAÇAO	Aank. NEW ORLEANS
SS. VESTWANGEN"	Oct. 5	Oct. 8	Oct. 16
SS "DALVANGEN"	Sept. 21	Sept. 24	Oct. 2
SS. "AUSTVANGEN"	Nov. 2	Nov. 5	Nov. 13

Cabine Klasse naar Paramaribo	Fls. 125.—
Dekpassage naar Paramaribo	„ 62 50
Cabine Klasse naar New Orleans	„ 250.—

JOHN G. EMAN, Agent Aruba.

S. E. L. MADURO & SONS — Agenten.

De Ruyterplein. Tel: No. 72 & No. 505.

„ALVANA" sigaren

voor fijnproevers, die een goede sigaar willen rooken.

De geurigste Hollandsche sigaren.

DELI	f 3.75	per 25 stuks
SMALL SIZE	„ 3.75	„ „ „
LARGE SIZE	„ 4.75	„ „ „
SPLENDIDAS	„ 4.75	„ „ „

IEDERE SIGAAR IN CELLOPHANE VERPAKT.

„SUNNY ISLE".

L. Reck.

NIEUWS!

DE STOPMACHINE.

Met dit toestel kan zelfs een KIND vlug en uitermate netjes kousen, sokken en alle soort van geweven stoffen, hetzij van zijde, katoen, wol of linnen STOPPEN en VERSTELLEN.

Onmisbaar in Elk Huishouden.

Men werkt er er gemakkelijk en prettig mee, en krijgt verrassende uitkomsten. DE STOPMACHINE wordt geleverd met nauwkeurige inlichtingen over het gebruik ervan. Bekroond met de gouden medaille op de Internationale Tentoonstelling van Barcelona, 1930.

Ze wordt, vrij van onkosten, geleverd tegen inzending van f 7.50, in bankbiljetten, chèque of internationaal postwissel aan

Patent Magic Weaver

Calle de Aribau, 226, Barcelona, España.

Gebruik bij photografeeren altijd AGFA materialen.

—o—

De nieuwe ISOCHROM film is speciaal voor de tropen gemaakt en geeft uitstekende resultaten. LUPEX photopapieren zijn zonder weerga. AGFA ontwikkelmaterialen zijn de beste. Overal verkrijgbaar.

FENSOHN & CO. Agenten.

„DE SPORT"

Mededeelingen van de Curaçaosche Voetbalbond.

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zaterdag 1 October.

ASIENTO-TERREIN

Asiento-beker

Goahead — Trappers
4 uur 45

Zondag 2 October.

MUNDO NOBO :

Bismarck — D. D. V. O.
Aanvang 4 uur 30

Hercules — D. N. S.
Aanvang 3 uur 30

ASIENTO-TERREIN :

Asiento-beker

Jong-Holland — Transvaal
Aanvang 4 uur 45

Republiek — Trekvogels
3 uur 30

R. C. C.-TERREIN :

2de klasse :
Van Nes — Moningstar
Aanvang 3 uur 30

JULIANA-TERREIN:

2de klasse :
Ajax — Juliana
Aanvang 4 uur 45

Het Bestuur.

Asiento-wisselbeker.

VOORRONDE	1ste RONDE	DEMI-FINALE	FINALE
I. Winnaar Volharding			
II. 1 Oct. 4.45 Trappers Goahead	A. 9 Oct. 3.30 Volharding Winnaar II	1. 16 Oct. 4.45 Winnaar A Winnaar B	23 Oct. 4.45 Winnaar 1 Winnaar 2
	B. 2 Oct. 3.30 Republiek Trekvogels		
	C. Winnaar Asiento	2. 9 Oct. 4.45 Asiento Winnaar D	
	D. 2 Oct. 4.4 Jong-Holland Transvaal		

DE NEDERLANDSCHE PADVINDERS VEREENIGING.

Afdeeling : Willemstad-Curaçao.

Groep I (Schotsche Dassen.)

Mededeelingen.

Opgenomen in de Padvinderstroep. HENRY DE WINDT en JAN WAGEMAKER.

Uitgetreden E. NEWTON (na een maand schorsing).

Horde van Troep I.

Geen mutaties.

Dinsdag 4 October.

Speciale training voor de patrouilleleiders, van 7 tot 8 uur. (In uniform.)

Donderdag 6 October.

Van 4 tot 5 uur gelegenheid voor zwemmen en om 't zwemmen te leeren, afname van training in de eischen voor de insignes zwemmer en redder.

Van 5 tot 7 uur, gelegenheid tot training en afname van insigne of klassewerk

Vrijdag 7 October.

Van 6.00 tot 8.30 uur op ,t Terrein.

PATROUILLE-AVONDEN.

WOLVEN — ARENDEN — HERTEN — VOSSEN. —

Eigen programma's tot 8 uur.
Daarna instructie van den Hopman.

Zondag 8 October.

Troepbijeenkomst op het terrein, van 6 tot 9 uur.
agenda : LASSOWERPEN, GYMNASTIEK, SPELEN, ZANG en KAMPVUURVERHAAL.

Horde van Troep I.

Dit zegt de Oude Wolf . . . Ik zal alles wat ik doe, trachten zoo goed mogelijk te doen . . .

En een Welp volgt de Oude Wolf . . . zegt de Wet.

Dinsdag 4.30 uur.

Op het Terrein verzamelen.
Tooneel en Rimboe-spelen.
Akeela vertelt een fijn verhaal, over . . . . ? ? ? ?

Vrijdag 4 uur.

Wij maken een groote jacht en komen om 7 uur thuis.

Elke Woensdag gelegenheid voor aanmelding tot Padvinder (leeftijd 12 tot 15 jaar) en Welp 8 tot 12 jaar) op het Groepterrein van van Groep I op het Rif, vlak naast het terrein van de Vereeniging O. en O.

Aanmelding bij Hopman M. v. d. Maarel, Groepleider van Groep I.

Bij gebleken geschiktheid, na onderzoek, volgt opname na twee maanden.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij nietplaatsing nimmer teruggegeven.

Het doel heiligt de middelen.

Naar aanleiding van ons artikel in het nummer 2534 van dit geacht blad werden wij in het blad „LA PRENSA door zekere meneer Dirkzwager op keukenmeidsche manier uitgescholden, terwijl in het blad La Cruz" ons verwijtingen gedaan werden ook in verband met ons evengenoemd artikel.

Wat betreft de persoonlijke aantichting van D dienen wij zand over te strooien, aangezien aan onze openbare betoogen alleen zakelijke doeleinden ten grondslag liggen en bestemd zijn voor zeggenschaphebbende en oordeelkundige regionen, waarvan wij afhankelijk zijn in het bereiken van de gewenschte resultaten.

Tot deze ressorten behoort zeer zeker D niet, reden waarom ons ook zijn opdringerigheid niet interesseert en hem zonder meer moeten negeeren.

Het doel van ons artikel is te trachten de nadeelige gevolgen te voorkomen van een politie-korps, uit bezuinigingsoverweging, samengesteld uit de goedkoope inheemsche krachten en al hebben wij tot dieneinde middelen gebruikt, waardoor het vuile goed voor die keer niet thuis gewasschen werd, zijn wij ervan overtuigd dat het doel die opoffering rechtvaardigt.

Als uitzondering op den regel moeten wij verder ook afwijken van beginselen en theoriën om de logica en praktijk te volgen, die in dit geval van betrouwbare aanwijzingen gelden voor het zoeken van het werkelijk algemeen belang en op grond waarvan wij met onze bewering volstaan, dat eene politiekorps gevormd uit welke laag ook van de maatschappij, alleen berouw tengevolge kan hebben.

Wij spreken, ongeacht partijbelangen, namens en wel in 't belang van de massa, die naar verhouding van haar groote economische wonden in het kleine stoffelijke pottee van deze aangelegenheid n.l. dertig mannen uit haar midden geplaatst tegen veldwachterssalarissen geen resource ziet, terwijl aangaande het sociale gedeelte daarvan kan zij in casu hare principieele gevoelens voor het Kind des Lands niet volgen, waar zij bij ervaring weet, dat zij zichzelf daardoor de strop omdoet.

Het is een feit van algemeene bekendheid, dat het voormalig plaatselijke Bestuur tijdens die inheemsche krachten als veldwachters hoofdzakelijk partijbelangen gediend had, waarbij die onontwikkelde, kortzichtige veldwachters als werktuigen zijn gebruikt geworden, om enkelen te verrijken ten koste van de verdrukte massa.

Men concludeere uit deze hoofdtrekken, wat voor een toestand wij hier bedoelen, aangezien wij voor een gedetailleerde toelichting van dit pun nog meer oude koeien uit de slooten zullen moeten halen, hetgeen wij gaarne willen vermijden.

Het zijn niet alle koks die lange messen dragen. Zoo maar willekeurig beweren, dat de Arubanen in het algemeen bekwaam zijn voor politievakken, terwijl feitelijk anders blijkt, doet men misschien eerder kwaad dan goed voor Arubanen; belangstelling kan men beter betuigen door te pleiten voor leerplicht, echter gepaard met uitbreiding van onderwijs, minstens drie scholen op elk parochie met schoolvoeding en kleeding voor kinderen die daartoe in aanmerking kunnen komen.

Ambachtscholen zijn van grooten, nut, Aruba is een industrieel eiland geworden.

Wil men onbevangen de verschillende politie-diensten door verschillend personeel, die wij hier gehad hebben, met elkander vergelijken zal men moeten bekennen, dat de militaire-politie het beste resultaat had opgeleverd; als herhaling van hetgeen meermalen gebeurd was, werd op den Koninginnedag de militaire politie door enkele dronke mannen op den grond gegooid en getrapt, bij welke gelegenheid zij, die de militaire-politie veroordeelen van drastisch en ruw optreden verwacht hadden, dat zij het wapen zou gebruiken.

Dit is geschied, maar door een burger-agent, inlandsche politie, een Bovenwinder, die niet geaarzeld had om zijn pistool te trekken en een man te doorkogelen, hetgeen wij moeten aanmerken als een schending der nationale feestelijkheden op dien dag, immers het was niets anders geweest dan een vreedzame enthousiaste kwaadaardige opstand, alleen dat het drinken van Bay-Rum, wat tegenwoordiger sterk in zwang is op Aruba, krankzinnige uitwerking heeft op de drinkers.

Het is voor ons experten in de aangelegenheden van ons eiland wel duidelijk, dat onder het mom van Het Kind des Lands, men al de posten bij het plaatselijk bestuur bezet wenschen te zien door bepaalde Arubanen, om zoodoende het onderonsje van toen terug te krijgen, waarnaar men nog likkebaardt, zonder zich rakenschap te geven dat de omstandigheden zich thans enorm gewijzigd hebben en zulks niet meer gedoogen.

Alhoewel buitenstaanders eigenlijk niet weten hoe de Arubaansche vork aan zijn steel zit, om het juiste oordeel te kunnen vellen over de Arubaansche aangelegenheden zouden zij toch objectief kunnen oordeelen, dat het de massa geen voordeel aanbrengt, indien de Gouvernementsbetrekkingen bekleed worden door de shons uit de Stad; de geldcirculatie wordt immers daardoor niet ruimer en het is geen werkverschaffing van eenige beteekenis noch een waarbij de werkende klasse, de massa, kans kan hebben.

In welken zin zou het haar dus interesseeren, dat deze betrekkingen vervuld worden door Arubanen en niet Macambas of Nederlanders? Patriotisme? Ja, dat is een sentiment! Maar waar kan men dat krijgen op Aruba? Wie zijn de kweekelingen daarvan, ja, daar is een in La Prensa genaamd Jan Bravo Pz. Moet de massa onderschrijven het dubbelzinnig parool van Jan Bravo Pz. n.l. Weg met de Macambas, de Surinamers, den Ontvanger en het Hoofd der Kommiezen, Aruba voor de Arubanen, waarmee klaarblijkelijk bedoeld wordt de Gouvernements - Ambtenaren, die geen Arubanen zijn?

Moet de massa de actie van dezen Jan Bravo Pz. (een partij-functionaris) om zijne partijgenoten in het Bestuur-korps te krijgen, ten einde op directe en indirecte wijze voordeel te trekken voor hun partij, in de hand werken?

Dit kan zij niet doen en wel omdat haar parool ondubbelzinnig is uitdende instede van Aruba voor de Arubanen, Aruba voor *al* de Arubanen doch van welke laatste alleen sprake kan zijn, indien het Bestuur onpartijdig is, maar waarvoor ook geboden is dat de hoofdbetrekkingen, gedurende een overgangstijdperk, totdat uit de opkomende jeugd neutrale krachten kan rijzen, in handen blijven van niet Arubanen.

Wij hooren de vroede kopstukken van dezen maatschappelijken kring dikwijls zeggen, dat vroeger op Aruba in de samenleving eendracht en saamhoorigheid heerschten onder de menschen, doch dat heden splitsingen, veete wraaknemingen enz. . . . . de menschen elken dag meer en meer van elkander vervreemden.

Tenopzichte van de maatschappelijke chaos, waarvan de oorzaak is het Gouvernement met zijn vroeger kreukbaar rechtsbedeeling, raden wij aan om afdoende verbetering te verkrijgen, toepassing van hierboven gesuggereerde maatregelen.

De massa, de werkende klasse (dat is minstens 95% van de inheemsche bevolking) waarmede wij in contact zijn en voeling houden kan niet uit het oog verliezen, dat de huidige maatschappelijke krachten op Aruba, de aangewezen organisators der plaatselijke maatschappij, voor haar, behalve de geestelijken op het Godsdienstig gebied en het onderwijzend personeel voor de jeugd, hoegenaamd niets gedaan had noch doet en hen daarom ook absoluut moet negeeren.

Vanaf eenigen tijd geleden, werken wij volhardend om de plaatsen van ongeveer duizend vreemde peons bij de Lago Oil Co. voor onze inheemsche arbeiders te veroveren zonder eenige medewerking, behalve de officieuze bemiddeling van den Gezaghebber, te hebben ondervonden, althans niemand anders schijnt zich te bemoeien met dit belangrijk vraagstuk; het parool Aruba voor al de Arubanen in deze richting in zijn volle beteekenis in daden omgezet d. i. in een wekelijks rouleersysteem zoodat al de arbeiders wat te verdienen krijgen zal van enorm evenredig voordeel zijn voor al de Arubanen.

Nog een paar weken geleden hebben wij aan den Heer Gezaghebber gevraagd om speciaal voor ons de filmen „KONINKLIJKE FAMILIE OP REIS DOOR NEDERLAND" te laten vertoonen, teneinde met ons mee te brengen de visschers en arbeiders van Aruba.

Dit verzoek werd ingewilligd en tevens was de heer Hesseling zoo vriendelijk geweest om ons in den loop der vertooning eene uitlegging te geven van die gezichten van zijn Vader- en Moederland, welke wij overbrachten in het Papiementsch aan het aanwezige publiek.

Ook hebben wij aan den heer Gezaghebber als vertegenwoordiger van Hare Majesteit onze geeerbiedigde Koningin onze nationale gevoelens uitgedrukt, maar tevens van de gelegenheid gebruikt gemaakt om zijn Z. H. E. G. nogmaals te herinneren aan ons herhaaldelijk verzoek de plaatsen van de vreemde peons bij de Lago Oil Co. te trachten te krijgen voor de werklooze Arubanen, alles in Papiamensch gesproken, zoodat een ieder kon verstaan.

Lijkt het niet bedenkelijk, dat die stemmen die proclameeren, Aruba voor Arubanen. Weg met Macambas, Curaçaoenaar, Surinamers, Bovenwinder, stom zwijgen over de Vreemde Peons-Kolonie op Aruba? Is het niet duidelijk dat deze pretendenten alleen het oog hebben op Gouvernementsbetrekkingen en dus zich alleen inspannen voor *enkelen* uit één categorie?

Wij durven aan ieder ambtenaar die zijn sporen verdiend had en den Lande eerlijke diensten presteert, Arubaan of niet Arubaan, verzekeren, dat zoowel Overheid als Volk zich aan hem vastklampen, zoodat hij niet achterdochtig behoeft te zijn ten opzichte van zijne betrekking voor de Macambas, zelf niet eens voor de Hoogste Macambas.

De ongehoorde uitdrukkingen van Weg met de Macambas, beschouwen wij als plebs-onhebbelijkheid en moesten wij opmerken, dat de partij-functionarissen er mede voorzichtig moeten zijn, gezien het feit, dat meerdere Macambas reeds in verwantschap zijn getreden en gaan treden met goede families van deze samenleving, zoodat indien deze vermaagschapping voortgaat het compromitteerend zal worden te promulgeeren Weg met de Macambas; Wij verwijzen naar het spreekwoord „Locura la cura el Cura."

Dankend, Hoogachtend,

J. H. Emän.

Aruba, den 13den September 1932.

DE DIRECTIES van de N.V. CURAÇAOSCHE PETROLEUM INDUSTRIE MIJ. en van de N. V. CURAÇAOSCHE SCHEEPVAART MAATSCHAPPIJ maken bekend, dat op heden, den 27sten September 1932, gehouden Buitengewone Algemeene Vergadering van Aandeelhouders van deze Maatschappijen aan den Heer Ir. C. E. van der Stok, in verband met zijn vertrek naar Holland, op de meest eervolle wijze ontslag is verleend als Directeur van de N.V. CURAÇAOSCHE PETROLEUM INDUSTRIE MAATSCHAPPIJ en de N.V. CURAÇAOSCHE SCHEEPVAART MAATSCHAPPIJ, terwijl in zijne plaats benoemd is tot Directeur van deze Maatschappijen de Heer D. VAN NIJMEGEN--SCHONEGEVEL.

Curaçao, 27 September 1932.

Feuilleton.

Inkwartiering bij 't Kantonierke.

door FLOR. HEUVELMANS.

15.

— Men zou er inderdaad bang van zijn, bevestigde de molenaar, maar hun luitenant, die bij den notaris gelogeerd is, zal er wel orde onder houden, die ziet er niet gemakkelijk uit met zijn katoogen achter zijn grooten bril. De Beier die bij ons woont en zich heel fatsoenlijk gedraagt, — we hebben hem nu al drie maanden — zegt dat die luitenant een baron is, zeer streng maar rechtvaardig; hij kent hem. Als nu de trommelaar, dien we er vandaag bijgekregen hebben, zoo braaf is als onze Beier, dan mogen wij van geluk spreken; want onze Beier is 'n stille vent, die nog nooit iets in huis, al was het maar een kommeke, van zijn plaats heeft gezet. Hij, is, geloof ik de eenige goede van heel het Duitsche leger.

— Van den onze hebben wij ook niet te klagen, zei Neel de wagenmaker; hij heeft mij zelfs verzocht om mee te mogen werken, als ik werk heb, en hij kan al goed een spaak in een wiel steken; 't is een handige kerel, al beweert hij in zijn land klerk te zijn in een kruidenierswinkel. En voor de kinderen maakt hij allerhande speelgoed; onzen Anri heeft 'ne kruisboog, ons Toke een windmoleke dat draait als ge met een koordeke trekt en ons Lowieke een houten huizeke om gevangen vliegen in op te sluiten. De jong' zijn er zot van, zij hangen aan zijn lijf en zijn er niet af te slaan. Ze noemen hem nonkel Friedrich. Affeng 1), die vent kan van alles. 't Is jammer dat zoo 'ne mensch 'nen Duitsch is anders was hij heelemaal goed, hij is veruit de beste van heel het dorp hier; er is geen enkel andere die deugt, dat weet ik zeker, maar deze is 'ne goeie.

— Ja, 't is waar, 't zijn allemaal deugnieten, bevestigde Jan Brabants, allemaal, van den eerste tot den laatste, zooveel als zij zijn. De een is niet beter dan de andere, allemaal bucht!

— Maar nu hebt ge er ook een, verneem ik, zei de schoolmeester, hoe ziet hij er uit Kantonierke?

— Och, wat zal ik zeggen? Ik kan er nog geen kop aan krijgen. Of hij goed is of slecht, weet ik niet .. 't zal eerder slecht, zijn want 't zijn allemaal bandieten, dieven en moordenaars.

— Zeg liever, dat ge er bang van zijt.

— Ik, bang? Ik ben nooit bang, maar hij heeft altijd zoo'n klein sabeltje aan de leuning van zijn stoel hangen, en dat gaat mij niet.

— Gij hebt hem dan toch al gezien en gesproken?

— Ja, maar ik word er niet wijs uit.

De teug bier dien hij daarop nam, deed hem wellicht tot betere gevoelens komen, want hij zei ietwat zachter :

— Hij schijnt toch één goede gaaf te bezitten.

— Dat is sterk, riep de schoolmeester; ik had altijd gemeend, dat een Duitscher onmogelijk een goede gaaf kon hebben.

— Ja maar, ziet ge, deze toch wel, waagde Jan, maar dan is het ook een uitzondering, voegde hij er kwaadaardig aan toe.

— En welke goede gaaf zou hij hebben?

— Wel, hij schijnt nog al van duiven te houden.

Heel het gezelschap schoot in een schaterlach.

— Bravo, Kantonierke! riep de brouwer.

— Had ik het niet gedacht zei de molenaar.

— Zeg eens, Kantonierke lachte de schoolmeester, nu moet ge ons geen zaagske spannen, wij weten wel, dat ge voor twee jaar den prijs van Tours gewonnen hebt, en dat ze uwen vale van Parijs geklept hebben, en dat de dokter van Vorreghem. . . .

— Daarvan spreek ik niet, viel Jan hem in de rede, want Jan werd bits: ik besluit maar dat iemand, die gaargaarne beesten ziet, ook over 't algemeen de menschen gaarne ziet.

— Daarin hebt ge gelijk, zei de schoolmeester die er in geslaagd was, het onweder van Jans records in de duiven sport te doen afdrijven. Maar zouden wij geen kaartje leggen, mannen? Maalder, Manus, Neel, doet ge mee — en tot de waardin: Roos geef mij nog een pint bier! 't Kan maar erg zijn; als 't op is, is het koken gedaan; en breng een kaartspel!

Roos, stom en gesloten als altijd, kwam met tegenzin de petroleumlamp tot omhoog draaien, opdat de spelers zien zouden. Zij bromde, of eerder scheen te brommen omdat de olie met den dag schaarscher en duurder werd. Spreken deed zij haast nooit: zij had het binnenwaarts, zei de school meester, gelijk de hanen van Kessel. 2) Daarom ook werd zij als waardin zoo hoog geprezen door de stamgasten.

De vier spelers schaarden zich om de ronde tafel onder de lamp, en Jan Brabants en de brouwer voegden zich bij de Leuvensche kachel. De lamp aan de zoldering verlichtte enkel het tafelblad en de petten van de kaartspelers; rondom was het schemerdonker en de tabaksrook van de pijpen verhelderde geenszins de ruimte, maar vulde haar met een wrange lucht, geholpen nog door den zure geur van het op de plaveien gemorste bier.

Een tapijtje, met een grooten schoppenheer er door geweven, werd over de tafel gespreid en uit de vestjezakken en portemonnaies kwamen de enkele centen te voorschijn. Doch juist toen de schoolmeester de kaarten in de hand nam en zei: zien we geeft, ging de straatdeur met geweld open en kwam de Stros geheel ontdaan binnen en liep tot bij de tafel.

— Is het waar wat ze vertellen van dien moord?

— Welke moord? vroegen allen.

— Van Doruske.

— Doruske? de frutter? 3) heeft die een moord gedaan?

— Neen, die heeft geen moord gedaan, maar die is vermoord door de Duitschers . . . . Te Vorreghem — ik kom van Vorreghem — vertellen ze, dat Dorus op zijn eigen kapblok door de Duitschers het hoofd werd afgeslagen, deze middag rond één uur. . . .

— Die is goed, riep de brouwer van bij de kachel, en hij proestte het uit van het lachen; ik heb Doruske nog een uur geleden op de brouwerij gehad en zijn kop stond nog heel vast op zijn schouders, of hij moet hem opnieuw hebben opgeschroefd.

— Wel ik heb hem ook gezien, zei de molenaar.

— Maar wie vertelt toch zoo iets? zei de schoolmeester.

— Gij zelf, meester, want te Vorreghem wisten zij het van den bakker, die het vernomen had van iemand, die had hooren zeggen, dat gij het verteld had.

— Ik? Wel ik heb vandaag geen mensch van Vorreghem gezien, laat staan gesproken.

---

1) Affeng het Fransche = woord „enfin".

2) Vlaamsche spreekwijze. Hannes Tamme ekster.

3) De slager.

Wordt vervolgd.

Ter overname aangeboden tegen ieder

aannemelijk bod:

AUTOBUS No. 350

Merk „Dodge Brothers".

Te bevragen op het St. Thomascollege,

de heele Zaterdag en op schooldagen

buiten de klasuren.